

Danica — hrvatski katolički kalendar 2001, Zagreb: HKD sv. Jeronima, 2000., str. 224.

Pred nama je izdanje *Danice* — hrvatskoga katoličkoga kalendara za 2001. godinu, neprijeporno najčitanije knjige u Hrvata u posljednjih stotinjak godina. Prvo, valja podsjetiti da se ove godine navršila 120. obljetnica od prvog tiskanja te vrijedne i zanimljive knjige. Objavljivana je ona i u ono doba kada se svako vjersko i hrvatsko nacionalno štivo onemogućavalo svim sredstvima, poglavito za bivše komunističke vlasti u nas. Nu, sva je sreća da je bilo i hrabrih i sposobnih ljudi koji su ustrajno, marno i uz golem samoprijegor izdavali knjigu u kojoj je vjernički puk u Hrvata nalazio svoje štivo, koje ga je hrabrilo i jačalo da izdrži u svojem vjerskom svjetonazoru. Među mnogima koji su se u proteklom vremenu zalagali da *Danica* redovito izlazi, posebno mjesto pripada prof. Radovanu Grgecu, njezinom dugogodišnjem glavnom i odgovornom uredniku koji, iako već dulje vremena narušena zdravlja, nesebično obavlja taj težak i odgovoran posao. I sam mnogo i često piše priloge, a istodobno potiče i druge da pišu radove za knjigu koju već više od jednog stoljeća željno očekuju i čitaju hrvatski vjernici na selu i u gradu. Zato treba odati priznanje svima — znanima i neznanima — koji su ustrajali u uređivanju i tiskanju katoličkoga kalendara *Danice* tijekom 120 godina njegova izlaženja. Poželjeti nam je da i u idućem tisućljeću bude hrvatskih kulturnih djelatnika, laika i svećenika, koji će marnim radom i prilozima ustrajati u uređivanju *Danice* — knjige koja će i dalje nadahnjivati svoje čitatelje u kršćanskoj vjeri i domoljublju.

I u ovom godištu rubrike su gotovo istovjetne onima koje susrećemo već niz godina. Nu, svako godišće ima i svoje posebnosti, pa tako i ovo, jer je u prilozima riječ o zbivanjima u Hrvata tijekom protekle godine. Na početku ovogodišnje *Danice* uvrštena je fotografija današnjeg-

ga pape Ivana Pavla II. pred oltarom zagrebačke prvostolnice (10. rujna 1994.). Nakon toga slijedi kalendar svih dvanaest mjeseci u godini. U svakom mjesecu nalazimo, s kraćim popratnim tekstom, fotografiju znamenitih osoba u hrvatskom kulturnom i vjerskom životu, od onih koji su umrli pa do živućih o kojima neki čitatelji, osobito mladi, nisu gotovo ništa čuli: Stjepan Zimmermann, Stjepan Bakšić, Janko Oberški, Albin Škrišnjar, Đuro Gračanin, Karlo Balić, Hijacint Bošković, Vilim Keilbach, Jordan Kuničić, Antun Ivandija, Josip Čurić, Tomo Vereš. Poslije čitamo prigodne i zanimljive podatke, a aktualni su, značajni i prigodni za 2001. godinu. Evo nekih: *Astronomski i vremenski podaci za 2001. godinu*, *Kakvo će vrijeme biti u 2001. godini*, *Katolička crkva u svijetu*, *Katolička crkva u Hrvata*, *Važniji datumi iz židovskoga kalendara*, *Važniji datumi u hidžretskom (muslimanskom) kalendaru*, *Riječ glavnoga urednika*, (...).

Posebno upozoravam na zapažene odjeke Papine enciklike *Vjera i razum*, što je razvidno u uvodnim riječima glavnoga urednika. Nakon toga slijedi članak prof. Grgeca pod naslovom *Svjetlo vjere i razuma* u kojem se osvjetljuje povijesni hod jeronimskoga književnog društva tijekom stoljetne povijesti postojanja i djelovanja HKD-a sv. Jeronima. Članak je obavijestan i bogat zapažanjima i primjedbama. Evo jedne zanimljive misli: »Moć silnika, 'mudrost' znanstvenika i genij umjetnika, bilo oni ne znam kako svestrani, katkada je tek ludost u očima Božjim'« (1 Kor 3, 19). Na kraju članka piše: »Idući putem križa prema Uskrsnuću, toliki su shvatili i prihvatili križ, koji je jednima ludost a drugima sablazan. To su obično bili mali ljudi za koje je evangeosko siromaštvo u duhu' značilo ujedno i slobodu djece Božje. Njihova su srca ostala otvorena milosti, a njihov je životni put dokaz da svjetlo vjere i razuma nije pridržano samo velikima, moćnima i mudrima« (str. 45).

Među važnim događajima u 2000. godini, saznajemo u *Danici 2001.* bilo je otkrivanje poprsja Petru Grgecu u njegovom rodnom mjestu Batinskama (Kalinovac) u Podravini, 19. kolovoza 2000. Petar Grgec je bio poznati katolik, hrvatski književnik i intelektualac te gorljivi domoljub. Za vrijeme sv. Mise prigodnu homiliju održao je msgr. Marko Culej, varaždinski biskup, a poprsje je uz prigodni govor otkrio slovački veleposlanik Jan Petrik. Poslije toga govorio je Radovan Grgec, sin Petra Grgeca.

Nakon rubrike važnih događaja slijede već ustaljene rubrike: *Mala Danica, Lijepo i ugodno, Braći izvan domovine, Diljem domovine.* Svaka je rubrika na svoj način i zanimljiva i poticajna za mlade i starije čitatelje. Ne manjka niti rubrika *Na spomen* s nekrolozima preminulih jeronimskih članova i suradnika tijekom 2000. godine (Josip Berka, Pavao Žanić, Hrvoslav Ban, Josip Velebit, Milutin Mayer). Potom slijedi naslov *Zanimljivo i korisno*, a na kraju knjige je *Pregled sajmova* u Republici Hrvatskoj.

Književnoumjetnički ostvaraji u prozi i poeziji, kao i drugi prilozi u *Danici 2001.*, pobudit će, držim, posebno zanimanje čitatelja ove najčitanije i najpopularnije knjige u Hrvata.

Na kraju ovoga osvrta ponadati nam se da ni ubuduće neće uzmanjkati snage i volje za tiskanje jeronimske *Danice*. Vjerujemo i nadamo se da će ta knjiga nastaviti i u novom tisućljeću svoje poslanje među Hrvatima u domovini i diljem svijeta, zapravo svoje prosvjetiteljsko, kulturno i vjersko poslanje prema dosadašnjoj tradiciji i u skladu sa zadaćom HKD-a sv. Jeronima, po zagovoru pokrovitelja HKD sv. Jeronima bl. Alojzija Stepinca i uz Božju pomoć, dakako. Poželimo jeronimskoj *Danici* da njezini glavni i odgovorni urednici te brojni suradnici nikad ne smetnu s uma poznatu mudru narodnu izreku: »Ne počni nikad prestajati, ne prestani počimati.« Samo dalje, naprijed!

Ivan SOVIĆ